

שיחת השבוע

חב"ד
צעירי
אגודת
חב"ד
כל הלב לכל אחד

785 סניפים,
בתי חב"ד,
ברחבי הארץ

יש חדש

■ החטופים מתפללים

משפחות החטופים, שהתלוו לנסיעת ראש הממשלה לארה"ב, באו לציונו של הרבי מליובאוויטש להודות על מי שניצלו ולהתפלל בעבור שחרורם של החטופים שעדיין נתונים בידי המרצחים. יעקב ארגמני, שהשתתף ב'מסע החטופים' שארגנו צעירי חב"ד לפני שמונה חודשים, בא עכשיו לציון עם בתו נועה, שניצלה מהתופת ב'מבצע ארנון' לשאת תפילת הודיה ולעורר רחמים למען שאר החטופים.

■ סיומי מסכת בשידור

מנהג חסידי לערוך בתשעת הימים סיומי מסכת, כדי להוסיף שמחה של מצווה המותרת בימים האלה. מנהג זה מתקיים גם ברשתות הרדיו, שבהן משודרים סיומי מסכת בתשעת הימים: בקול חי (92.8, 93) בימי א'ה ב' 16:45, ביום שישי בשעה 12:45, במוצ"ש בשעה 21:45, בערב תשעה באב בשעה 13:45, ובתשעה באב בשעה 13:00. בקול ברמה (92.1, 105.7, 104.3) בימים א'ה בשעה 15:10. בקול פליי (107.6) בימים א'ה בשעה 13:45 וביום שישי בשעה 9:45. ברשת כאן מורשת (92.5, 100.7, 90.5, 90.8) וב-531 am בימים א'ה ב' 14:45 וביום שישי בשעה 12:45.

למי נועדו הניסים?

הניסים נועדו להציל אותנו ולא את אויבינו. מי שקובע את התגובה עלי'פי התוצאה ולא עלי'פי הכוונה, מעיד שהוא מונע בידי הרגש ולא בידי ההיגיון

משפחות החטופים בתפילה בציון הרבי. מימין: אלי ביבס, אופק שאול ויעקב ארגמני

אנחנו רוצים להניח שהחלטות חשובות מתקבלות בתהליך רציונלי, קר רוח ושקול, ולא מתוך רגשנות וסערות נפש. אבל שוב ושוב מתברר עד כמה הרגש מניע את הקברניטים ולא השכל הקר והניתוח המפוכח.

אכן, טבח הילדים במג'דל שמש מירי הטיל הלבנוני מזעזע את נפשו של כל אדם. הדם רותח מעצם המחשבה שילדים ששיחקו להנאתם נקטלו בטבח מחריד כזה, סתם כך, רק מפני שארגון טרור מרושע החליט לשגר לעברם טיל נפץ. אבל מדוע התוצאה צריכה להנחות את צעדינו ולא הפְּוּנָה?

כמעט תאונה – תאונה

בחילות אוויר ובחברות תעופה נקוט כלל: 'כמעט תאונה – היא תאונה'. העובדה שבנס נמנעה התאונה אינה צריכה להשפיע על בחינת האירוע, על חקירת סיבותיו ועל הסקת המסקנות המתבקשות. כי אין סומכים על הנס, ולא בכל יום מתחוללים ניסים.

העובדה שעד היום לא התחולל אסון כזה, בעקבות שיגור אלפי הטילים מהצפון ומהדרום לעבר ערינו ויישובינו – היא נס אדיר. הקב"ה שומר ומגן על עמו, ומציל אותנו מפגיעתם הקטלנית של כלי המשחית.

ראינו זאת גם במלחמת המפרץ. הצורך העיראקי שיגר 39 טילי סקאד אל ריכוזי האוכלוסייה בארץ, ומספר הנפגעים היה מזערי. ואילו טיל אחד ששוגר לעבר בסיס אמריקני בסעודייה גרם למותם של 28 חיילים ואזרח, ולפציעתם של 99 בני אדם. קרו לנו כאן ניסים גלויים ממש.

אבל הניסים נועדו להציל אותנו ולא את אויבינו. מי שקובע את התגובה עלי'פי התוצאה ולא עלי'פי הכוונה, מעיד שהוא מונע בידי הרגש ולא בידי ההיגיון. ההתייחסות לכל טיל או כטב"מ שמשוגרים לעבר ערים ויישובים צריכה להיות לפי פוטנציאל הנזק שלהם ולא לפי מידת ההצלחה בפועל. הלא כל ירי כזה עלול היה

להביא חלילה לתוצאה הנוראה שאירעה בשבת האחרונה!

מדוע רק עכשיו, כאשר למרבה הצער לא התחולל הנס ונגרם הטבח המזעזע, ברור לכולם שחייבים להגיב בעוצמה? למה זה לא היה ברור עד עכשיו? איך מדינה ומערכת ביטחון מוכנות 'להכיל' מציאות שבה משגרים מדי יום ביומו טילים לעבר ריכוזי אוכלוסייה, כאשר רק הניסים מפרידים בין הרג המוני לבין 'חזרה לשגרה'?

לא ברגשנות

קבלת החלטות רגשנית מאפיינת גם את הלחץ 'לעסקה עכשיו'. אכן, מצבם של החטופים קורע את הלב, אבל האם קבלת ה'עסקה' המדוברת, שמשמעותה המעשית השארת המפלצת החמאסית על רגליה, היא החלטה מושכלת, צופה פני עתיד, או שיש כאן רצון לשכך את הלב הכואב, כאן ועכשיו, תוך התעלמות מהתוצאה לטווח הארוך? בדיוק כשם שהקמפיין הרגשי למען שחרורו של חייל אחד המיט עלינו את טבח שמחת תורה.

לְרַגֵּשׁ תפקיד חשוב. הוא מרכיב מרכזי בתכונות האנושיות שלנו. איננו רובוטים נטולי רגש ותחושה, חלילה. ועדיין החלטות הרות גורל חייבות להתקבל בקור רוח, בניתוח רציונלי מפוכח, ולא בטלטלות רגשיות. 'נחמה ה' את מקבלי ההחלטות לבחור בצעדים הנכונים למען העתיד של כולנו.

זמני השבוע

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע	אילת	ניו יורק
18:55	19:17	19:07	19:15	19:11	19:51
20:14	20:16	20:17	20:14	20:09	20:54

פרקי אבות: פרק ב

שבת ישראל
קדם והזמנים

להרגיש טעם יהודי KEDEM

PRODUCT OF USA

המולד: אור ליום שני, 1 בלילה, 53 דקות ו-11 חלקים
ראש חודש מנחם-אב: ביום השני

מנקמת בני ישראל לנקמת ה'

בפרשתנו מצווה הקב"ה את משה רבנו: "נָקָם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמִּדְיָנִים". משה מעביר את הציווי לבני ישראל ואומר: "הִתְלַצּוּ מֵאִתְּכֶם אֲנָשִׁים לְצָבָא... לָתֵת נִקְמַת ה' בְּמִדְיָן".

מדוע שינה משה את דברי ה' מ"נקמת בני ישראל" ל"נקמת ה'"? רש"י מבאר: "לפי שעמדו כנגד ישראל, נחשבו הם כאילו עמדו כנגד הקב"ה". כלומר, מלחמתם של בני מדיין בעם ישראל נחשבה מלחמה בקב"ה.

כובד הראש של השכינה

ב'ליקוטי לוי יצחק' מבוארת המשמעות הפנימית של הדברים: "הקב"ה חפץ ומדקדק על כבודו של ישראל יותר מכבודו, ומשה בהפך – מדקדק על כבודו של הקב"ה יותר מכבודו של ישראל".

רעיון זה משתקף גם מדברי המגיד ממזריטש

הציווי הייתה זו נקמת 'בני ישראל' בלבד, ואולם כשהגיע השלב שבו עליו למסור את הציווי לבני ישראל, ניתן הכוח להתעלות ל"נקמת ה'".

מתוך הירידה

בתורת החסידות נאמר הכלל: "כל הגבוה יותר, יורד למטה יותר". כאשר האור האלוקי מתגלה במקום נחות, בעולם הזה, הרי זה אור שבמקורו נעלה יותר מאור אלוקי המאיר בעולמות הרוחניים.

נקמת ה' במדיין נעשתה על-ידי בני ישראל, שהם בני-אדם, בשר ודם בעולם הזה התחתון, ואינם בטלים לקב"ה כמו מלאכים, שרפים ונשמות. אך דווקא בכוחם לגלות את האור האלוקי הנעלה ביותר. לכן כל יהודי ויהודי יקר לקב"ה, ותפקידם להוריד את האחדות האלוקית העליונה גם לתוך המציאות התחתונה, ובראש ובראשונה – לעמוד בתנועה נפשית של אהבת ישראל, מתוך שלילת כל עניין של פירוד לבבות. ועל-ידי זה פועלים את הגאולה האמיתית והשלמה.

(תורת מנחם כרך עג עמ' 96)

(אור תורה, ויגש), המבאר את המשנה "אין עומדים להתפלל אלא מתוך כובד ראש", שאדם צריך לכוון את תפילתו על כובד הראש של השכינה. להתפלל בשיכון לב על שהשכינה אינה גלויה. עליו לחוש שהחסידות בגילוי האלוקות בעולם נוגע לו יותר מצרכיו האישיים. גם הבקשות הגשמיות שהוא מבקש – דירה, פרנסה, בריאות, נחת מהילדים וכו' – נובעות אף הן מהרצון להתמסר בלי הפרעות לעבודת ה'.

עלייה במסירת הציווי

ועדיין איך ייתכן שמשה רבנו, ש"שכינה מדברת מתוך גרונו", שינה מדברי הקב"ה? אם רצה להקפיד על כבודו של הקב"ה, היה יכול לומר תחילה כדברי ה' – "נקום נקמת בני ישראל", ולהוסיף אחר-כך "נקמת ה'!" גם כשהמגיד ממזריטש מפרש את 'כובד הראש' ככבוד הראש של השכינה, אין זה סותר את המשמעות הפשוטה של התפילה – בקשת צורכי האדם.

אלא שהשגת "נקמת ה'" אפשרית רק בשלב שבו משה מוסר את הציווי לבני ישראל, ולא כשהציווי ניתן לו מפי הקב"ה. בשעה שקיבל את

אמרת השבוע

אנשי המדון

ה'אמרי חיים' מוויז'ניץ אמר: "מוכן אני לקבל את החוטאים הגדולים ביותר, אפילו את מי שכשלו בעבירות החמורות של עבודה זרה וגילוי עריות, אבל את בעלי המחלוקת איני רוצה לראות בארבע אמותי".

שאלוהו: "עד כדי כך?!"

השיב הרבי: "התורה אומרת 'צִוְּרוּ אֶת הַמִּדְיָנִים, הִילַחֵם בְּבַעֲלֵי הַמַּחֲלֻקָּה, אֲנָשֵׁי הָרִיב וְהַמְדוֹן, וּמִדּוּעַ? כִּי צִרְיִים הֵם לָכֶם... עַל דָּבָר פְּעוֹר וְעַל דָּבָר קִנְיָן – בְּעַלֵּי הַמַּחֲלֻקָּה גְרוּעִים מִחֻטְאִים בַּעֲבוּדָה זָרָה ('פְּעוֹר') וּבִגְלִילֵי עֲרִיזִים ('כִּזְבִּי'). עוֹבְדָה הִיא שְׂכָדִי שִׁיבּוֹא עֲלֵינוּ חוֹרֵב הַבַּיִת הַרְאִשׁוֹן הָיוּ צְרִיכוֹת לִהְיוֹת שְׁלוֹשׁ הַעֲבִירוֹת הַחֲמוּרוֹת, וְאִילוּ הַבַּיִת הַשֵּׁנִי נַחֲרַב עַל חֹטֵא אֶחָד בִּלְבַד – שְׁנֵאת חִינָם".

מן המעיין

מסעות ישראל

המסע והמוצא

מדוע בתחילת הכתוב הקדים את 'מוצאיהם' ל'מסעיהם', ובסוף הפסוק הקדים את 'מסעיהם' ל'מוצאיהם'? כי כאשר משה בא למקום, הקדים על-פי ה' לכתוב את כל המוצאות שימצאו אותם במסע זה בטרם יבואו, אבל הפסוק מוסר את המאורעות אחרי שכבר אירעו, ולכן הקדים מסע למוצא.

(רבי יהושע מקוטנה)

כוח להכניע

המדבר, שנקרא 'מדבר העמים' (יחזקאל כ), הוא מקור יניקת הקליפות. לכן הוא ארץ מלחה אשר לא תעשה פרי, כי הקליפות דואגות לעצמן בלבד ואינן משפיעות לזולתן. על-ידי שבני ישראל נסעו במדבר עם הארון הכניעו וביטלו את מקור יניקת הקליפות. מעשה אבות סימן לבנים: נסיעותיהם של אבותינו במדבר מאפשרות לכל אחד ואחד להכניע את ה'מדבר' שלו – את גופו ונפשו הבהמית.

(לקוטי תורה)

ירידה ועלייה

מסעי בני ישראל רומזים לירידת הנשמה למטה. ואחרי ירידה זו מתחיל תהליך של 'חזרה' – היינו העלייה שאליה מגיעה הנשמה על-ידי עבודתה בעולם הזה. 'חזרה' זו היא דרך אותם מסעות. כלומר, אז מתגלה כיצד גם המסעות – הירידה – הם לאמיתו של דבר חלק מהעלייה.

(הרבי מליובאוויטש)

זכות השושבינים

"אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים, ביד משה ואהרן" (במדבר לג.א). אותה התעלות שבני ישראל זכו לה ביציאת מצרים לא הייתה יכולה להיות בלי סיועם של משה ואהרן, בהיות משה שושבינו של הקב"ה ואהרן שושבינה של כנסת ישראל.

(רבי שלמה מקרלין)

גאולת הניצוצות

"ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על-פי ה', ואלה מסעיהם למוצאיהם" (במדבר לג.ב). בכל המסעות הללו הייתה כוונה לתקן את המקומות ולהוציא מהם את ניצוצות הקדושה. לכן נכתבו בתורה שמות המסעות והמקומות שאותם תיקנו. "ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על-פי ה'", היינו שמשם כתב את כל המקומות שהוציאו מהם את הניצוצות במהלך המסעות.

(המגיד ממזריטש)

תמימות בדרך

"אשרי תמימי דרך" – אשרי מי שנשארים בתמימותם גם בדרך. כי על-פי רוב בדרך מאבדים הרבה סגולות ומידות טובות. ההתנהגות בדרך אינה כמו בבית, בסביבת המכרים והמקורבים. הרבותא של "וייסעו ויחנו" של בני ישראל הייתה שנסיעותיהם ומוצאיהם היו "על-פי ה'" ולא השתנו לרעה במשך נדודיהם במדבר.

(רבי אשר מרימנוב)

יום בשבוע	ש"ק כ"ח תמוז	א'	ב' א' מנחם-אב	ג'	ד'	ה'	ו'
יום שבת	ה' תחומות פרק י"ט	ה' מעשר פרק א'	פרק ד'	פרק ז'	פרק י"ב	פרק י"ג	פרק כ"ד
יום ראשון	ה' איסורי מזבח פרק ב'	פרק ג'	פרק ד'	פרק ה'	פרק ו'	פרק ז'	ה' מעשה הקרבנות פרק א'

לוח יומי ללימוד הרמב"ם
תקנת הרבי מליובאוויטש

מאמץ משולב

מקדש משמים. בספר הזוהר (חלק ג רכ"א) מכונה הבית השלישי "בניינא דקוב"ה" - בניין שייבנה בידי הקב"ה. רש"י (סוכה מא"א) אומר: "מקדש העתיד שאנו מצפין, בנוי ומשוכלל הוא, ייגלה ויבוא משמים, שנאמר 'מקדש אֲדֹנָי כִּנְנֵנו יְיָיָהּ'". ואולם יש דעה בחז"ל (ויקרא רבה טז; במדבר רבה יגב) שבית המקדש השלישי ייבנה בידי אדם, וכן פסק הרמב"ם (הלכות מלכים פרק יא), שהמשיח הוא הבונה את בית המקדש.

טעמו של הרמב"ם פשוט: בניין בית המקדש הוא מצוות עשה (כפי שהוא מדגיש בתחילת הלכות בית הבחירה), ולכן עם ישראל צריך לבנות בעצמו את הבית ולקיים את המצווה. אם הקב"ה יוריד את בית המקדש מוכן מן השמיים, תינטל מעם ישראל המצווה הגדולה הזאת.

מנגד אומר הזוהר שייחודו של הבית השלישי לעומת שני המקדשים שקדמו לו הוא, שהללו היו מעשי ידי אדם ולכן חרבו ("בניינא דבר-נש, דלית ביה קיומא כלל"), ואילו הבית השלישי יהיה "בניינא דקוב"ה" ולכן יעמוד לנצח.

מוסבר על כך (ראו לקוטי שיחות כרך ח', עמ' 418 ואילך; כרך יא, עמ' 98; כרך יג, עמ' 84) שבעצם אין כאן סתירה: בבית המקדש השלישי יהיו דברים שייבנו בידי אדם ויהיו דברים שיורדו ויבואו מן השמיים. כך משתלבות שתי הדעות - מכיוון שזו מצוות עשה, יצטרך עם ישראל לבנות בעצמו ולו חלק מבית המקדש, ואילו הדברים העליונים, שיבטיחו את נצחיותו, אכן יבואו מן השמיים.

טעימה מהרמב"ם

לרגל ארבעים שנה לייסוד תקנת לימוד הרמב"ם היומי

הרב חיים הבר

אין אדם חוטא ולא לו

"חשוד שהעיד על של אחרים - נאמן; חזקה אין אדם חוטא ולא לו" (הלכות מעשרות יכו)

אמר: "כששני יהודים נפגשים ועוסקים בעבודת ה' - יש כאן שתי נפשות אלוקיות מול נפש בהמית אחת". ולכאורה, מדוע אין כאן שתי נפשות אלוקיות מול שתי נפשות בהמיות?

אלא שהנפש הבהמית מרוכזת בעצמה בלבד, בעוד הנפש האלוקית עסוקה במילוי רצון ה'. לכן "אין אדם חוטא ולא לו", כי חטא הוא התגברות הנפש הבהמית, וזו לא תצא מגדרה למען אחרים. כששני יהודים נפגשים, שתי הנפשות האלוקיות משתפות פעולה זו למען זו, אך הנפש הבהמית של כל אחד מהם מרוכזת בעצמה ואינה מתעניינת בזולת. נמצא ששתי נפשות אלוקיות פועלות מול נפש בהמית אחת של כל אחד מהם.

פרק יב בהלכות מעשרות עוסק בשאלה מי חשוד על המעשרות ואינו נאמן להעיד שהפירות מעושרים. בסיום הפרק הרמב"ם כותב שהחשוד אינו נאמן כשהוא מעיד על הפירות שלו, אך אם הוא מעיד על פירות של אחרים - נאמן. הסיבה היא הכלל התלמודי "חזקה אין אדם חוטא ולא לו". יהודי עלול לעבור על רצון ה' לצורך תועלתו האישית, אך לא יחטא למען אחרים.

הראב"ד חולק על הרמב"ם, ולדעתו אין להאמין לחשוד גם כשהוא מעיד על של אחרים. ואולם השולחן ערוך פסק כשיטת הרמב"ם (י"ד קט"ז).

העיקרון ההלכתי הזה משתקף בפתגם חסידי. אדמו"ר האמצעי מליובאוויטש

סובלים מאקדמה / פסוריאזיס / גרד שלא עובר / יובש / מחלות עור אחרות?
האם שמעתם על הפטנט הישראלי מביום?

די לסבול! יש פרוביוטיקה חדשנית לעור!

שירות לקוחות: 058-5554181

להזמנות באתר: www.mibiome.co.il

חדש! ניתן למצוא באתר גם קרם פנים וצוואר להדנת העור וצמצום קמטוטים, פורמולה טבעית המשמרת את המיקרוביום הבריא של עור הפנים והצוואר.

לרשימת בתי מרקחת וחנויות טבע ברחבי הארץ: mibiome.co.il/points-of-sale

קייץ קולקטיב בריא

כשהמשפחה מכוסה
כיף יותר לנפוש!

זה הזמן להצטרף לקולקטיב בריאות

ביטוח בריאות לאנ"ש של גפן בס"ד
הכי משתלם למשפחה - בהתחייבות!

ילד חמישי
ומעלה חנים

פרמיה מוזלת
עם כיסויים נרחבים

תשלום
תביעות מהיר

שירות
אנושי ומקצועי

הצטרפו ותהנו מפוליסה
איכותית ב - 50% פחות
מביטוח בריאות פרטי רגיל
יותר בריאות בפחות עלות!

אל תשארו ללא כיסוי - צרו איתנו קשר <

077.444.7777

צריך לעשות הכל שיהיה בסדר

גפן בסד

ביטוח ופיענסים למגזר החרדי

basad.co.il

בריאות | פנסיה | דירה | ביטוח חיים | נסיעות לחו"ל | משכנתא

משמיים מילאו את ההבטחה

זה יכול להיות פיקוח נפש ממש!”, הביע ר’ ברוך את דאגתו. הרב חזן ניסה להפיג את חששו: “אם ישאלו אותך, אמור שאתה משפץ את קברי הוריד”.

”בוא נעשה הסכם”, אמר לו ר’ ברוך. “הבטח לי שבזכות שיפוץ הקבר תדאג לתת לילד וילדה יהודים את שמות הוריי, בן-ציון וברכה, שיהיה להם זיכרון נצחי”.

הרב חזן השיב כי אין הוא יכול להבטיח דבר כזה, שכן ככל הנראה לא ייוולדו לו עוד ילדים, אך הוא יכול לנסות להשתדל לבקש מבניו שיקראו לנכדיו בשמות אלה.

ר’ ברוך הסכים והחל לטפל בנושא. לא היה קל כלל להשיג חומרי בנייה, והוא נאלץ לשלם על הבטון בשוק השחור.

בהמשך סיכם עם יהודי שהתגורר באניפולי שאם הקיב יישלם למעשיו, שיאמר שבמקום קבורים הוריו, ושהוא משפץ את קבריהם, כדי שלא יתבזו. כשחומרי הבנייה עימו יצא בלילה חשוך לבית העלמין ויצק את הבטון על כל האזור שבו קבורים הצדיקים, המגיד ממזריטש ורבי זוסיא מאניפולי.

כאשר נודע לקיב על יציקת הבטון זימנו את הרב ליברזון וחקרו אותו לילה שלם. הלה טען שאין הוא יודע מי עשה זאת, ולבסוף שוחרר. ‘הפושע’ לא נמצא.

הרב חזן לא שכח את הבטחתו לידידו. כאשר נולדה בת לחתנו, ר’ משה שיינר, יצא הרב חזן מבני-ברק לכפר חב”ד, מקום מגורי המשפחה.

הוא פגש את חתנו וסיפר לו את הדברים. “מאוחר מדי”, אמר לו ר’ משה. “כבר קראתי לה שם”.

“ומה השם שנתתם?”, בירר הרב חזן.

“ברכה”, השיב ר’ משה, “שתהיה ברכה בבית”.

הרב חזן עמד כמסומר. ברכה הוא שמה של האם!...

אך דאגה קטנה קיננה בליבו: הלוא את השם נתן חתנו מליבו, ולא במיוחד על שם אימו של ידידו. הוא פנה אל הרב יעקב לנדא, רבה של בני-ברק, וזה הרגיעו: “כעת אתה יודע שגם משמיים כיוונו לכך”!

בהמשך דאג הרב חזן שאחד מנכדיו ייקרא בן-ציון, על שם אביו של ידידו. ההבטחה נתמלאה.

(על-פי ‘המאבק והניצחון’)

לאניפולי, לציונו של ‘המגיד’.

בהגיעו לשם נחרד לגלות שלא נותר זכר למצבות. בעלי-חיים התרוצצו בכל מרחב בית החיים, והמחזה זעזע אותו מאוד. הוא הזעיק את חברו מילדות, ר’ ברוך שוחט, שגר בסמיכות לאניפולי.

הציון ניצל. המצבה על ציוני המגיד ורבי זוסיא. משמאל: הרב אהרון חזן

כשחומרי הבנייה עימו יצא בלילה חשוך לבית העלמין ויצק את הבטון על כל האזור שבו קבורים הצדיקים, המגיד ממזריטש ורבי זוסיא מאניפולי

“מוכרחים למצוא דרך לציין את מקום הציון”, אמר לר’ ברוך. “עלינו לדאוג שבעלי-חיים לא יוכלו לרמוס ולחלל את המקום. מי יודע אם לא יחפרו את המקום כשדה הפקר”.

מאחר שכבר עברו שלושים שנה מביקורו האחרון של הרב חזן במקום, ביקשו השניים לברר את מקומו המדויק של הקבר. הם נסעו אל רבה של סלאוויטה, הרב יצחק-גדליה ליברזון, שנהג לפקוד את הציונים בקביעות וידע את מקומם.

הרב ליברזון חשש. הפחד מהקומוניסטים היה גדול ביותר. “רק תראה לנו את המקום”, הפציר בו הרב חזן, “נעשה הכול לבדנו”. כמו-כן נעזרו באישה זקנה, שגם היא ידעה את המקום המדויק.

אחרי שנסתיימו הבירורים ביקש הרב חזן מידידו לקבל עליו את המשימה. “אני מסתכן.

לא ייתכן שקברו של המגיד הקדוש יהיה פרוץ ומחולל. חייבים לעשות משהו, על אף הסכנה שבדבר”, אמר הרב אהרון חזן.

הוא נולד בקרסניסטב שבפולין. אביו, הרב מרדכי, שימש רב העיירה. בהיותו ילד התחוללה המהפכה הקומוניסטית, שפתחה תקופה קשה בחיים היהודיים.

משפחת חזן עמדה איתנה בסירובה להיכנע ללחץ הקומוניסטי. חבריו עזבו את ה’חדר’, ואילו הוא נשאר בביתו ולמד תורה עם אביו וסבו. בהמשך למד בישיבה חב”דית שפעלה במחתרת.

כשבגר חיפש עבודה, כדי שלא ייאסר בעוון ‘פרזיטיות’. לא היה קל לו למצוא עבודה שתאפשר לו לשבות בשבת. גם כשמצא עבודה לקח חופשה בימי חודש אלול תרצ”ו, בהיותו בן עשרים וארבע, ונסע לפקוד את ציוניהם של המגיד ממזריטש ורבי זושא מאניפולי, ובדרך חזרה עצר בברדיצ’ב, והשתטח על קברו של רבי לוי-יצחק.

שתי בקשות ביקש בכל המקומות הקדושים: האחת, להשתדך עם אישה יראת שמיים – דבר נדיר ברוסיה של הימים ההם. השנייה, שלא ייאלץ לעולם לחלל את השבת. עוד בקשה הייתה לו בעבור חברו, ר’ יוסל קוזליק, שיזכה לעלות לארץ ישראל, דבר שאכן התגשם באותה שנה.

גם בקשתו האישית התמלאה. אחרי תפילת שחרית ניגש אליו ר’ שלום פרידמן והזמינו לביתו. הוא הציע לו להשתדך עם אחותו, נחמה-לאה, בתו של הרב זוסיא פרידמן, רבה החסידי של העיר אודסה, ומצאצאי המגיד ממזריטש. השידוך קם והיה והרב חזן שמח על שמצא את אשר חיפש.

ואולם עדיין נכוננו לזוג הצעיר מאבקים רבים, בעיקר בכל הקשור לחינוך הילדים. הרב חזן ניסה שוב ושוב לקבל אשרת יציאה מרוסיה, ובשנת תשכ”ו זכה סוף-סוף לקבלה.

זה היה לקראת ראש השנה תשכ”ז. קודם עלייתו לארץ הקודש נסע הרב חזן לבקר את קברי אבותיו בקרסניסטב, ומשם החליט להמשיך

אור חיה
המרכז העולמי לאשה היהודית

הרשות לתיירות ירושלים

3 ימי העיון השנתיים של אור חיה
א'-ג' מנחם אב 5-7/8/24
אולמי גוטניק, ירושלים

שרייני לך מקום!

☎ **054-8894-770 / 02-5374927**

**עונת
העבודה**
רחוק ולקריב

**יום שני
הקרוב!**

**בין מלחמה
לשלום בואי
למצוא את
המקום!**

SUMMER VIBES

הקיץ הזה מתקדמים לנעם 2
ונהנים משפע מים חמים וקרים
בלחיצת כפתור
עם טכנולוגיית שבת למהדרין.

מוקד הזמנות:
077-2304757

רציתי לשאול

עם הרב יעקב נקי
רב שכונה ומנהל בית חב"ד יד התשעה, הרצליה

מדוע אנשים אינם מסתפקים במה שנקבע בבירור בהלכה אלא מוסיפים חומרות והקפדות יתרות?

שונה הדבר בחומרות. כאן הדבר כבר תלוי במדריגתו של האדם. לדוגמה, האם אדם מן השורה צריך לרחוץ את ידיו כשם שעושה מנתח לפני ניתוח? יש רמת ניקיון שדיי בה לאדם הרגיל, ויש רמה גבוהה יותר של היגיינה הנדרשת בחדר ניתוח.

מי שמדריגתו ביראת שמיים ובעבודת הבורא גבוהה יותר, בהחלט יש מקום שיחמיר על עצמו וישאף לרמה גבוהה יותר של זהירות. אבל אם אדם מן השורה ינהג כך, עלולה להיווצר אִי־התאמה בין החומרות לבין מצבו הרוחני הכללי.

במיוחד יש להיזהר בחומרות העוללות לפגוע בזולת. יכול להיווצר מצב שאדם 'מחמיר' בדברים שאין בהם חובה, ואגב כך נכשל באיסורים מהתורה, כמו הלכנת פנים, מחלוקת או כיבוד אב ואם, ונמצא שיצא שכרו בהפסדו.

צריך להבחין בין שני דברים: האחד, הידורי מצווה, שבו כל אדם משקיע לפי הרגשתו ואפשרויותיו; והשני – חומרות, שיכולות לבוא לפעמים על חשבון הזולת.

הידורי מצווה, תפילין ומזוזות יפות ומהודרות, אתרוג נאה וכדומה, מבטאים את חביבות המצווה בעיני האדם. כך מתפרש הפסוק (שמות טו, ב) "וְהָאֵלִי וְאֶנְהוּ" – "התנאף לפניו במצוות; עשה לפניו סוכה נאה, ולולב נאה, ושופר נאה, ציצית נאה, ספר תורה נאה, וכתוב בו לשמו כדי נאה, בקולמוס נאה" (שבת קלג, ב).

איננו מתפלאים כשבקניית מוצר או רהיט אנשים מוכנים לשלם יותר על איכות, יופי ועיצוב. כשדבר מסוים חשוב לאדם, הוא מוכן להשקיע בו יותר, ואינו מסתפק במינימום ההכרחי. גם כשהמצווה יקרה לאדם, הוא רוצה לקיימה בדרך מהודרת ומושלמת יותר.

הלכה למעשה

הרב יוסף גינזבורג
רב אזורי, עומר

הלכות 'תשעת הימים'

הוא מסוגל להשתמש בו כך. הוא הדין בסדינים, במטפחות וכדומה.

רחצה: איסור הרחצה בתשעת הימים הוא רק על רחיצת כל הגוף ב־בִּזְמָן. בקהילות ספרד נהגו לאסור רחצה במים חמים בלבד, ובקהילות אשכנז אסרו אף בצוננים. מובן שאין לאסור כלל רחצה שיש בה צורך הלכתי או בריאותי.

האיסור אינו אלא ברחיצה של תענוג. לכן מי שרגיל להתרחץ לעיתים קרובות, ואם לא יתרחץ יצטער – מותר לו להתרחץ כהרגלו, אפילו במים חמים ובסבון, ובלבד שיעשה זאת בצנעה. מותר גם לטבול במקווה טהרה למי שמנהגו בכך.

(למנהג רוב הספרדים מתחילים דיני רחצה, כביסה ותספורת רק בשבוע שחל בו תשעה באב).

מקורות: שו"ע או"ח סי' תקנא ס"ג וס"ז. כף החיים שם ס"ק צא, קפ"ד. גשר החיים עמ' רכ, רלד. הוספות לשו"ע אדה"ז חלק ה' עמ' 1846. שערים המצויינים בהלכה סי' קכב ס"ק יג. ילקוט יוסף ח"ה עמ' 562 ואילך. פסקי תשובות סי' תקנא ס"ק מ, וש"נ. שלחן מנחם או"ח ח"ג עמ' סב.

מה הם הדינים המיוחדים ל'תשעת הימים'?

תשובה: נוהגים שלא לאכול בשר מראש חודש אב ואילך (ויש ספרדים המקילים בראש חודש עצמו) אלא בסעודות מצווה ובסעודות שבת. טעימה בערב שבת לצורך הבישול – מותרת, אבל טעימה לקיום המנהג 'טועמיה חיים זכו' – יש אוסרים. מתירים אכילת בשר לחלשים, לחולים ולנשים בהיריון, כשאנים יכולים להסתפק בדגים או בתחליפים.

כביסה: אסור לכבס וללבוש בגדים מכובסים בתשעת הימים, אך לכבוד שבת מותר. האיסור חל על בגדים עליונים בלבד, כגון חולצות, מכנסיים, חצאיות ושמלות, אבל בלבנים ובגרביים מקילים לגמרי. בתנאי ארצנו החמה נהוג ללבוש למשך שעה קודם תשעת הימים את הבגדים שרוצים ללבוש בתשעת הימים, ואז כבר אין להם דין של בגד מכובס.

מי שבגדיו מלוכלכים או ספוגים זיעה, ואין לו בגד נקי שכבר נלבש, רשאי להחליפו בבגד מכובס, אם לפי הרגלו אין

תקציר: הילדים האמיצים אך כלו לחמש את הכף הענקית של הבליסטרא בפרות משפחים על חשבון אספספוס, ואז גלו את גיוס הרשע מציץ אליהם מראש הסלם

נס קנקן היין

"אתם אינכם מכירים את גיוס", אמר בגאווה. "אז כדאי שתדעו שאם אני מסגל לשתות לבד, ללא עזרה, חצי קנקן יין, אני מסגל להמשיך ולשתות גם את החצי השני!... הבנת, ילד? אני אשתה את ההוכחה שלך... היק!..." והשומר השכור למחצה גחן קדימה והטיל עצמו פנימה, אל תוך הכף.

הוא לא ראה את לחיצת היד החברית שלחץ מונבז את ידו של גדעון, שהגה את הרעיון הגאוני. גדעון מהר לעטות על עצמו ארשת של אכזבה. "אין בראדם בעולם שמסגל לגמור את הקנקן הזה בתוך כמה דקות!", התריס כנגד הרומאי הרברבן, שמהר לפול אל תוך המלכדת...

"כף אתה חושב!", ענה גיוס בבזז. "הנה, הבט!". והשכור הטח את ראשו אחורנית, פתח את פיו לרוחה והחל לשתות בלהיטות מן הקנקן בלגימות גדולות. היה שם המון יין! אוילי לג, אוילי לג ומחצה... והלה שותה ושותה!

בדייק כאשר צפה גדעון בן היה. דקתים לאחר שסיים השומר לשתות את כל היין שבקנקן, קרס על משטח השקיות השחרות כשהוא ישן שנה עמקה. צפורים כבר החלו לציץ, וקרני השמש כבר עשו את דרכן למחנה הרומאים, כאשר חמקו הנערים הגבורים לאהלם, ממש ברגע האחרון. פי שניות לאחר שנעלמו החלו האהלים הרבים להפתח ויום חדש עלה על המחנה הרומאי. יום גדול וחשוב; יום ההפגזה הראשונה על ירושלים...

רק עכשו חשו השנים את העיפות והמתח העצום. גם המאמץ הפיזי הקשה נתן בהם את אותותיו, אך הם לא יכלו לתת תגובה לעפציהם. הן עוד מעט קט תפעל הבליסטרא לראשונה. משלוח עצום של אכל עומד להיות משגר לירושלים; האם הכל יעבר בהצלחה? ועם המשלוח עומד להתעופף גם רומאי אחד ישן, אל שנת עולמים...

"כאשר בקש לעשות לנו", אמר גדעון, "כן יעשה לו וגמולו ישוב בראשו. הבה נסיט את כנף האהל ונחזה במחזה".

דבר התורה שלי שלום עליכם

כאשר פוגשים יהודי שבא מהדרך, נהוג לברכו בלשון: 'שלום עליכם'. מדוע אומרים זאת בלשון רבים, ולא בלשון יחיד - 'שלום עליך'? הלא אפלו כשיהודי פוגש את רבו, הנוסח שמופיע בגמרא הוא: "שלום עליך רבי, בלשון יחיד!"

ההסבר הוא, שכאשר יהודי בא מהדרך, מלוים אותו מלאכי מרום, המגנים עליו, כפי שנאמר בתהלים: "כי מלאכיו יצוה לך, לשמרך בכל דרכיך".

מסע הוא דבר טוב, שבו האדם מתעלה ממקום אחד למקום טוב יותר. כה היה אצל בני ישראל, שהלכו ארבעים שנה במסעות, עד שהגיעו לארץ ישראל.

ועם זה, במסע גם אורבות סכנות, והאדם איננו בטוח כמו בבית. כה קבעו חכמינו זכרונם לברכה: "פל הדרכים בחזקת סכנה".

כדי לשמור על ההולך בדרך, מתלוים אליו מלאכים ומגנים עליו. לכן מברכים את מי שבא מהדרך בברכת 'שלום עליכם', שבזה מתכוונים לא רק ליהודי עצמו אלא גם למלאכים המלוים אותו.

גם בברכת המזון אנו אומרים "עשה שלום בברוך... ואמרו אמן". אומר זאת גם מי שאוכל לבדו, ואין אנשים לידו. למי הוא אומר "ואמרו אמן"?

מספר בשלחן ערוך שהפונה למלאכים. באמירת תפלה ובקיום מצוה נבראים מלאכים. כאשר יהודי מברך ברכת המזון - הוא "קונה לו פרקליט אחד", בדברי המשנה. זה מלאך שממליץ עליו טוב בשמים. למלאכים האלה, שנבראו מברכת המזון, אנו אומרים: "ואמרו אמן".

גם כאשר שני יהודים נפגשים והם שמחים לראות איש את רעהו, מתקיימת כאן מצות אהבת ישראל, ובזכותה נבראים עוד מלאכים, ולכן ראוי לברך: "שלום עליכם".

"על מה?"

"אנחנו נעיד כי ראינוהו ישן על משמרתה!", ענה גדעון בשלווה מדמה, מצפה במתח לתגובתו של הרומאי.

גיוס גחך מלוא פיו. "ואתה חושב שגם יאמינו לך? הן אכחיש זאת מכל וכל!"

"יאמינו גם יאמינו!", קבע גדעון, "כי לנו תהיה הוכחה טובה. קנקן היין הריק למחצה שאתה מחזיק בידך, מספר בעצם את כל האמת: גם שפנראה ישנת, וגם שגנבת קנקן יין מן המחסן שעליו אתה מפקד..."

הרומאי התבלבל לרגע. הוא תקע מבט בקנקן היין שבידו, הרים אותו כלפי מעלה כאומד את משקלו. עדין היה כבד למדי, אך גיוס קבל החלטה.

מה רבו מעשיה' ה' יללת התו

הלילה היה שקט. כוכבים נצנצו בשמים. מהשדות הרחוקים נשמעו יללות מוזרות, דומות קצת ליללות חתולים אבל חזקות יותר. "אלה יללות תנים", אמר אבא.

במבט ראשון אפשר להתבלבל בין תן לבין זאב, אבל התו קטן יותר (כשני שלישים מגודלו של זאב ומשקלו מגיע לכמחצית ממשקל הזאב). כמו־כן יחסית לזאב, לתו מבנה עדין, ראש קטן, זנב קצר ואזניים קצרות.

התנים מיללים כדי להכריז שזו הטריטוריה שלהם, וגם לצרף תקשורת עם תנים אחרים. מכיון שהם נוטים להתרחק מבני־אדם, יללות תנים מעידות שזה אזור שאינו מישב. לכן כשהנביא רוצה לתאר את השממה שתהיה אחרי החרבון, נאמר שהמקום יהיה "מעון תנים".

בעקבות הבניה המתרחבת בארצנו והצטמצמות שטחי המחיה של התנים, התחילו התנים לחדר לערים ולשבטים, בניסיון למצא מזון. הם באים בדרך כלל בלילה, כשבני־אדם אינם נראים ברחוב, ובוחרים למראה אדם.

אף שהתו הוא בעלי־חיים טורף בהגדרתו, על־פי רב אין הוא מסכן לבני־אדם, אלא אם כן זה תו נגוע בכלבת. זוג תנים מגדל את גוריו במסירות, והגורים הגדולים מסייעים לגדל את הקטנים.

התנים נחשבים בעלי־חיים חכמים, היודעים להתאים את עצמם לתנאים משתנים, ולכן הם מצליחים לשרד. לתנים חוש ריח מחדד, ובקצרתו הם מוצאים מזון הקבור באדמה או טרף קטן המסתתר בתוך העשב.

התו גם יודע להיות ערמומני. אם מתקרב טורף אל הגורים שלו, התו המבוגר יעשה 'הצגה' כאלו הוא פצוע, כדי למשוך את הטורף אליו ולאפשר לגורים להנצל.

איור: מרדכי איזנשטט

מאת: דניאל גורדון

הגומר לחיבים טובה

14

תקציר: מיישלה ואביו פגלים שעלי ושקיקי התה התקלקלו ואבדו, אך בוחמים בבוא ואינם נותרים טינה. בינתיים, בעירה שקלוב, תושבים יהודים פנסים לעזר לחולה המסכן

הפשוט: ביא

הידעתם שמי שעושה מעשה טוב שלוש פעמים רצופות, הדבר נחשב כמו נדר, ועליו להוסיף לעשות זאת בקביעות? אם לא רוצים להתחייב, צריך לומר בפעם הראשונה שעושים זאת 'בלי נדר'.

הלכה
בשבוע

כ־500 שנה מאז היווסדו, ונחרב עם כיבוש העיר בידי הברברים, שבזזו את העיר והעלו באש את המבנים שבה.

תנור. בצו ממשלתי המקום נסגר לחלוטין למשך תקופה, וגדולי הארכיאולוגים החלו למפות אותו, ולהעמיק בחקר הממצאים שבו. בביקור שערכנו במקום בחודש אלול שעבר מסרו לנו החוקרים, שעם התקדמות החפירות מתברר שכל האזור היה מתחם יהודי. הם גילו כי מאחורי בית הכנסת היה תנור גדול לאפיית לחם. נשאנו במקום תפילה ואף תקענו בשופר. וכך קולו של השופר נשמע שוב במקום היסטורי זה, אחרי כאלף וחמש מאות שנה מאז נדם.

תודעה. מלבד הערך ההיסטורי הכללי, לגילוי הזה יש משמעות רבה בעבור היהודים שגרים היום בקרסנודאר. הדבר מחזק מאוד את התודעה היהודית שלהם ואת ההבנה כי היהדות היא חיבור לנצח, והיא נטועה בשורשים העמוקים ביותר של ההיסטוריה. הכרה זו נותנת כוח לתנופת חיים רוחניים אקטואלית ופעילה.

פעילות. הקהילה שלנו מונה עשרות משפחות, והיא פעילה מאוד. יש לנו בית כנסת, גני ילדים, ובקרוב גם בתי ספר. יש סעודות שבת משותפות, ומעגל פעילות רחב בחגים ובמועדים, לאורך מחזור השנה, שבמסגרתו אנו עומדים בקשר עם יותר מאלף יהודים. המאמץ העיקרי הוא לעבוד עם הצעירים. שלא כמבוגרים, שעוד זוכרים את הסבתא שדיברה יידיש, להם יש מודעות חלשה ליהדותם. בשנים האחרונות אנחנו מפעילים בחודשי הקיץ מחנות קיץ לילדים, ורואים הצלחה גדולה. רעייתי ואני עובדים חזק גם בקרב המבוגרים יותר, בשיעורי תורה, קשר אישי, ביקורי בית ועוד.

דרישת שלום מימי הבית השני

בקרסנודאר שברוסיה, באזור הקווקז, נחשפו שרידים ארכיאולוגיים של בית כנסת עתיק, שנבנה בשלהי ימי בית המקדש השני, ועמד על תילו לפחות חמש מאות שנה

"קולו של השופר נשמע שוב במקום היסטורי זה". הרב לאזאר

הוא היה מחופה באבני שיש יקרות, מאובזר היטב, וככל הנראה היה בו גם מקווה טהרה. בחודשים האחרונים נחשפו עוד תגליות במקום, והדבר מעורר בכל פעם התרגשות גדולה. התגלית האחרונה הייתה כשנחפר בסמוך רחוב שלם, ושם נמצאו מטבעות מאותם ימים.

היסטוריה. החוקרים ציינו כי בתי כנסת מעטים פעלו בימי הבית השני, ונבנו בידי בני התפוצות, שגרו הרחק מירושלים. לפי הידוע, בתי הכנסת הראשונים מתוארכים למאה השלישית לפני הספירה, ובנייתם פרוחה רק במאה השלישית לספירה. לכן בית הכנסת שנתגלה אצלנו הוא מהעתיקים בעולם. עוד קבעו החוקרים שבית הכנסת עמד על תילו עד אמצע המאה השישית,

תעודת זהות. ר' מנחם-מענדל לאזאר, בן 30, רב העיר ושליח חב"ד בעיר קרסנודאר, עיר ברוסיה באזור הקווקז, על הגדה הימנית של נהר קובאן. אביו הוא רבה של רוסיה, הרב בערל לאזאר. למד במוסדות החינוך של חב"ד במוסקווה, ולאחר נישואיו יצאו הוא ורעייתו לשליחות.

שורשים. לעיר שלנו יש שורשים יהודיים עתיקים מאוד. גם לפני מאה שנה פעלה כאן קהילה יהודית תוססת. בית הכנסת העתיק משמש עדות לקהילה שפעלה כאן. גם בית הקברות היהודי, שהשתמר בחלקו, ונמצא כעת באחריותנו, מעיד על החיים היהודיים שפעמו כאן לפני מלחמת העולם.

תגלית. לפני כשנה נחשפו שרידים ארכיאולוגיים של בית הכנסת העתיק ביותר שנתגלה אי פעם ברוסיה, ואחד העתיקים בעולם. שרידי בית הכנסת נתגלו בעיר העתיקה פנגוריה, בחצי האי טאמאן שבתחום העיר קרסנודאר. זו הייתה דרישת שלום בת אלפיים שנה, מהפזורה היהודית שהגיעה עד לכאן כבר בימי בית המקדש השני.

הפתעה. הארכיאולוגים הופתעו מאוד מהתגלית. אחרי בדיקה מעמיקה של יסודות בית הכנסת וקווי המתאר של קירותיו, הגיעו למסקנה שבית הכנסת נבנה בשלהי ימי הבית השני. בית הכנסת היה עשיר, גדול ומפואר.

שרידי בית הכנסת שנתגלו בעיר העתיקה פנגוריה, בחצי האי טאמאן

הרשת המשתלמת בישראל עם

כשרויות
מהזדרזות